

Kashmir Singh a. Mehar Chand (Pandit, J.)

ਅਪੀਲੇਟ ਸਿਵਲ
ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.
ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ
ਮੇਹਰ ਚੰਦ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ
1967 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 819.
26 ਨਵੰਬਰ 1970

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1963 ਦਾ XXXVI — ਆਰਟੀਕਲ 97 — ਮੌਰਗੇਜ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ — ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ — ਕੀ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ
ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ — ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਨ ਡੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ
— ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਅਗਾਉ-ਖਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਇਸ ਲਈ ਸੀਮਾ — ਕੀ
ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ
।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 97 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੂਰਵ-
ਇੰਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ
ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ,
ਜਿੱਥੇ

ਖੱਟੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੱਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ
ਅਣਵੰਡਿਆ ਹਿੱਸਾ ਕੁਝ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-
ਵਸਤੂ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੇਤਾ
ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਛੁਡਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ
ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ
ਸੀਮਾ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦੀ
ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਪਾਰਾ 9, 13 ਅਤੇ 18)

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਵੱਲੋਂ 23- ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ
ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਭੇਜਿਆ
ਗਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ, ਐਸ. ਐਸ.
ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 26 ਨਵੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਸੁਣਾਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਮਿਤੀ 22 ਮਈ, 1967, ਸ੍ਰੀ ਏ.ਸੀ. ਰਾਮਪਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਮਿਤੀ 9 ਨਵੰਬਰ, 1967 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, 1966, ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। 9,500, 9 ਦਸੰਬਰ, 1966 ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਸਮੇਤ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਜੀਸੀ ਐਮ ਇਟਲ, ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਜੇ ਏਨ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ, ਏ .

ਨਿਰਣਾ

ਪੀਡਿਤ ਜੇ-1 ਇਸ ਸੈ-ਕੰਡ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਇਕੋ ਇਕ ਬਿੰਦੂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(2) 1 ਜੂਨ 1964 ਨੂੰ ਗੰਧਰਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ 103 ਕਨਾਲ 18 ਮਰਲੇ ਵਿੱਚੋਂ 57 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 3 ਮਰਲੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 1000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। 31 ਦਸੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ 9,500 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 29 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਮੇਹਰ ਚੰਦ ਉਰਫ਼ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਗੰਧਰਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਖੱਟੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ-ਕੀਮਤ ਫਰਜ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 6,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

(3) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, ਅਸੀਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

, (4) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। 9,500 ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

(45) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੀ ਅਪੀਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਰੈਂਡ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਪੀਸੀ ਜੈਨ ਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ. ਟੀਮ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੇ

ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੋ-ਇਕ ਬਿੰਦੂ ਇਲਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ - ਸੀਮਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 97 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ; 1963. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵੇਨ ਡੀ ਨੇ 12 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ। ਸੀਮਾ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 12 ਜੂਨ, 1964 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟਰਮੀਨਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ / ਧਾਰਾ 97 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 97 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ , ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਜਾਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਕਰੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਂਝੇ ਖੱਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨੁਕਤਾ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਫਰਟਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ 103 ਕਨਾਈਆਂ ਅਤੇ 18 ਮਰਲੇ ਵਾਲੀ ਸੰਯੁਕਤ ਖਾਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਗਿਰਵੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਾਂਝੇ ਖੱਟੇ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ , ਨੇ ਕਿਹਾ- ਖੱਟੇ ਵਿੱਚੋਂ 57 ਕਨਾਈ 3 ਮਰਲੇ , ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਖੱਟੇ ਦੀ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਵਿਕਰੀ ਸਾਂਝੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚੋਂ,,,,,, 5,549 ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੋਲ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ, ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 57 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੂਹ, ਪਰਸ਼ੀਅਨ-ਵ੍ਹੀਲ, ਦਰਖਤ ਆਦਿ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ 15 ਜੂਨ, 1964 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ 12 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ, ਵੈਂਡੀ ਨੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਅਰਥਾਤ, 103 ਕਨਾਲ 18 ਮਰਲੇ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ 57 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 29 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 97 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਮਾ 12 ਜੂਨ, 1964 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ 57 ਕਨਾਲ 3 ਮਰਲੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ, 31 ਦਸੰਬਰ, 1964, ਕਿਉਂਕਿ - ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਆਰਟੀਕਲ 97 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

Description of suit	Period of Limitation	ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੀਰੀਅਡ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
“To enforce a right of pre-emption whether the right is founded on law or general usage or on special contract.	One year.	ਜਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਕ੍ਰੇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ, ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ।”

ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(9) ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਤੀਜੇ ਕਾਲਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ

ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ੇ peached ਹੋ. ਜੇਕਰ ਇਹ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ; ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

(10) ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਸਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਨਲ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ। *ਗੁਲਾਮ ਮੁਸਤਫਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਹਾਬ-ਉਦ-ਦੀਨ ਖਾਨ (1) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ*, 'ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲੀ - ਅਧਿਕਾਰ।"

(11) ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੌਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ? ਕਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ *ਗਨਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਫੋਰਡੇ ਜੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)*, ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਕੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, 'ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣ ਗਈ। ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੇਖ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਕਾਰਵਾਈ 4 ਫ਼ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

(1) 49 ਪੀਆਰ 1908।

(2) ਏਆਈਆਰ, 1924 ਯੂ. 302. '

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

(13) ਇਸ ਲਈ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 1 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਸਾਂਝੇ ਖੱਟੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਖੱਟੇ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡਿਆ ਹਿੱਸਾ ਕੁਝ ਸਹਿ-ਸਾਂਝਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ

ਦੁਆਰਾ ਬਤੁਲ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਮਨਸੂਰ ਅਲਤ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

"V/ਇੱਥੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਝ* ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਵੀਂਡਿਆ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ "ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ" ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 10 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ" ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਟੂਅਰਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਜਗਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ "ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਨਿੱਜੀ ਕਬਜ਼ਾ"। ਅਤੇ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ: ਆਰਟੀਕਲ 10 (ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ * ਧਾਰਾ 97 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ) ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।"

(14) ਕਈ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਾਂਝੀ ਅਤੇ ਅਣ-ਵਿਭਾਜਿਤ ਜਾਇਦਾਦ* ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਜੂਨ, 19.64 ਨੂੰ, ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ।

(16) ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) TLR 24 ਸਾਰੇ। 17.

(4) (1376) ILR 1 ਸਾਰੇ. 311.

ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਫਿਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ physical ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਦੀ ਖਰੀਦ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 'ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹੱਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ *ਭਾਵਨੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਬਨਾਮ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* (5) ਅਤੇ *ਕਰਮ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਸੁਲਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ* (6) ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ।

(1/) ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 12 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਛੁਡਾਈ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮੇਤ ਸਾਂਝਾ ਖਟਾ।

(18) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਉਸ ਮਿਤੀ, ਯਾਨੀ 1 ਜੂਨ, 1961 ਨੂੰ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ। ਆਰਟੀਕਲ 97 ਦੇ ਕਾਲਮ 3 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਕਾਲਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

i (19) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ *ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗਨਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ* (7) ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ, *ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ* (8) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ* (7) ਵਿੱਚ, ਲੇ ਰੋਸੀਗਨੋਲ ਜੇ.

"ਜਿੱਥੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਾਰੂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ,

68 ਪੀਆਰ 1884

- (5) 30 ਪੀਆਰ 1911
- (6) ਏਆਈਆਰ 1924 ਲਾਹ. 196.
- (7) 1949 PLR. 389.426

ਇਸ ਲਈ, ਸੀਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(20) ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਫੋਰਡੇ, ਜੇ, ਦੁਆਰਾ ਗੋਨਵਾ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

“ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਸ ਲੇਖ (ਆਰਟੀਕਲ 10) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

(21) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (8) ਭੰਡਾਰੀ ਜੇ.

“[ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੀਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਵੇਚੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਜਦੋਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।”

(22) ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇਲ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(23) ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਰੀਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਡਰਾਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, 11 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਐੱਸ.ਜੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ILR Punjab and Haryana

(1973)1

ਡੇਲਮਿਨ